

Finansdepartementet Finansmarknadsavdelningen
Enheten för försäkring, pension och myndighetsstyrning
Julien Morel
Stockholm

2024-12-03

Vår referens
Jennie Albinsson

Dnr
Fi2024/01624

Remiss av Promemoria Finansiering och riskdelning vid investeringar i ny kärnkraft

Företagarna har beretts möjlighet att avge remissyttrande av Promemoria Finansiering och riskdelning vid investeringar i ny kärnkraft, nedan följer våra synpunkter.

Sammanfattning

Promemorians uppdrag har varit att föreslå modeller för finansiering och riskdelning som möjliggör byggandet av ny kärnkraft i konkurrens på elmarknaden. Målsättningen är att etablera kärnkraftskapacitet motsvarande minst 2 500 MW – eller två storskaliga reaktorer – senast 2035.

Förslaget innehåller en ny finansieringsmodell baserad på tre huvudelement:

- Statliga lån:** Totalt 300 miljarder kronor för att stödja finansieringen av nya reaktorer.
- Prissäkringsavtal:** Ett garantipris om 80 öre/kWh för att minska risken för aktörerna.
- Risk- och vinstdelningsmekanism:** För att balansera risk och avkastning mellan staten och investerarna.

Företagarnas inställning

Företagarna välkomnar regeringens initiativ att utreda möjligheterna för utbyggd kärnkraft och ser positivt på förslag som främjar en mer stabil och planerbar elproduktion. Under elkrisen 2022 uppgav nästan hälften av företagen med fler än 10 anställda i elprisområde 4 att de planerade att minska investeringar, varsla personal eller i värsta fall lägga ner sin verksamhet på grund av de höga elpriserna. Samtidigt brottas många företag med bristande tillgång till el, vilket hindrar både tillväxt och nya etableringar.

Rysslands invasion av Ukraina har ytterligare belyst vikten av stärkt energiförsörjning och minskat beroende av rysk energi. En snabb utbyggnad av både elproduktionen och elnätet är därför nödvändig för att sänka elpriserna, stärka Sveriges energisäkerhet och möta näringslivets behov.

Företagarna anser utifrån den bakgrunden att utredningsförslaget adresserar viktiga hinder för att kunna uppnå målen om en stabil och planerbar elproduktion och välkomnar insatser som stärker energiförsörjningen och minskar prisvolatiliteten på elmarknaden.

Samtidigt delar Företagarna, liksom Konjunkturinstitutet, uppfattningen att det finns ett behov av en samhällsekonomisk analys – något som ofta saknas vid politiska beslut. Även om det inte ingick i uppdraget att leverera en sådan analys, bör den kompletteras för att tydliggöra de långsiktiga effekterna på exempelvis kostnadseffektivitet, konkurrens på energimarknaden, konsumentpriser. Detta skulle ge en mer komplett bild av förslagens inverkan på både näringslivet och samhället i stort.

Sverige står inför betydande utmaningar när det gäller att möta den växande efterfrågan på energi och den undermåliga infrastrukturen kräver stora investeringar i både energiproduktion och elnät. Samtidigt är det fortsatt viktigt att stöd till kärnkraft utformas så att det inte hämmar utvecklingen av andra energiteknologier; teknikneutralitet måste värnas i största möjliga mån.

Statligt stöd bör alltså inte baseras på en specifik teknik utan på de nyttor som teknologierna kan bidra med till systemet, som exempelvis stabilitet och minskad volatilitet till elsystemet samt att elproduktionssystemet kan säkerställa att det finns tillräcklig och säker tillgång på el för att möta efterfrågan, utan avbrott eller obalanser. Om lösningen råkar vara kärnkraft spelar mindre roll, men en teknikneutral princip öppnar upp för nya och effektiva lösningar som vi annars kanske hade gått miste om.

Med det sagt, välkomnar vi satsningar på stabil, planerbar och fossilfri elproduktion, men avstyrker förslaget i dess nuvarande form. Det behövs en samhällsekonomisk analys och att finansieringen görs teknikneutral.

Jennie Albinsson
Näringspolitisk expert
Företagarna

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna